

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavičeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisem je treba za odgovor priležiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krons.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 via od garmond-vrste vsakekrat.

Leto XXXIII.

Celovec, 15. avgusta 1914.

Št. 32.

Zmagujoči!

Našo avstro-ogrsko armado preveva zavest, da se bori za pravično in sveto stvar; zato je v naši in zavezniški nemški armadi navdušenje, kakor ga je zaman iskati v armadah sovražnih zaveznikov, ki ščitijo politiko umorov. Ko je presvetli vladar poklical na vojsko svoje bojovnike, je bila vsa država prizor ganljivega patriotičnega navdušenja. Kako tudi ne! Ko je došla grozna vest o sarajevskem umoru, je vzklopela sveta jeza v srcih vseh državljanov. Naše ljudstvo je na neštetihi shodih v vseh deželah, kjer prebivajo Slovenci, dalo duška svojem gnjevju nad sarajevskim zločinom, priseglo cesarju in monarhiji novo svojo neomajno zvestobo, in, ko je slišalo, da Srbija noče dati zadoščenja, da so srbski oficijelni krogi imeli celo pri umoru svoje umazane, krvave prste zraven, tedaj je prešinila vse ljudstvo le ena misel: Maščujmo svojega prestolonaslednika! Naši fantje so se vriskajoč in prepevajoč odzvali klicu: Na vojsko! In kakor pri nas, tako je bilo po celi državi! Vsi narodi so pokazali in dokazali toliko patriotizma, kakor ga naši sovražniki gotovo niso pričakovali! Tako veliko je to navdušenje, da so se najhujši politični nasprotniki v državi, Čehi in Nemci, po bratovsko pozdravljali, Nemci Čeha s češkim narodnim pozdravom »Na zdar!« in Čehi Nemca s »Heil!«

Isto navdušenje, kakor je v naši armadi, prešinja tudi nemško zavezniško armado. To navdušenje armad in narodov je najboljšo jamstvo, da boste naša in zavezniška armada zmagoslavni!

Že prvi spopadi s sovražnikom so pokazali, kakšna da bo bodočnost. Zgodovina vseh zadnjih vojsk nas uči, da so tiste armade, ki so v začetku vojne zmagovale, ostale tudi v poznejših bitkah zmagujoče. Ob srbski in ruski meji so naše čete že pri

prvih spopadih in praskah dokazale svoje junaštvo; na ruski meji so številnejše ruske konjeniške čete pognale v beg! Kakor so se izkazali junaške posamezniki ali posamezni oddelki, tako bo nastopala tudi vsa armada, ko se razvije boj na celi črti, morda že koncem avgusta.

Nemška armada, ki je vsled svojega hitrega operiranja že sedaj spravila sovražnika v zadrego, je v 48 urah zavzela belgijsko trdnjavo Lüttich. To je vojni uspeh prve vrste! Trdnjave se sicer ne zavzemajo v 48 urah. S tem velikanskim uspehom, ki je po celi Nemčiji izzval velikansko navdušenje, si je nemška armada deloma napravila prosto pot na francoska tla od severa. S tem je prekrižan vojni načrt Francije! Drug uspeh, ki križa francoski vojni načrt, je umikanje ruske armade pred prodirajočimi avstrijskimi in nemškimi predstražami. To so znamenja, da bo naše orožje zmagoslavno, sovražniki tepeni, kakor zaslužijo! Bog živi našo junaško armado in blagoslovi njeno orožje!

Cesar armadi in mornarici.

Dunaj, 7. avgusta. (C. kr. koresp. urad.) Njegovo c. kr. apostolsko Veličanstvo je izdalo na armado in mornarico naslednji poziv: **Armada in mornarica! Z navdušenjem hité vsi brambovci vseh mojih narodov pod zastave in prapore. Prej kot je bilo pričakovati, so zbrane bojne moči. Vsak mojih dobrih vojakov ve, da imamo obračunati s sovraštvapolnim napadom; ve, da se v zvezi z našim slavnim zaveznikom borimo za pravično stvar.**

Trdna vez zvestobe do Vašega najvišjega vojnega gospoda, do domovine Vas veže. Ljubi moji, pojdite z zaupanjem v težke boje, ki Vas čakajo.

Spominjajte se svojih očetov, ki so v neštetihi bojih in viharjih visoko dvigali

svoje prapore in zastave ter jih nosili v zmagovite bitke!

Posnemajte jih in tekmujte z njimi v dejanju in vztrajnosti!

Pokažite sovražniku, kaj premorejo avstrijski narodi združeni in napolnjeni z vročo domovinski ljubeznijo! Vrlí junaki moji, Bog Vas blagoslovi in vodi Vas k zmagi in slavi.

Na Dunaju, 6. avgusta 1914.

Franc Jožef I. r.

Navdušenje za vojsko.

Velikanske domoljubne manifestacije v Pragi.

Praga, 8. avgusta, ob 12. uri 20 minut ponoči. (Kor. urad.) Ko so sinoči ob 9. uri zvečer posebne izdaje listov naznanjale, da zvezni armadi zmagovito v Rusijo prodirata, so priredili Čehi in Nemci pred nemškim konzulatom domoljubno manifestacijo, prepevajoč češko in nemško cesarsko pesem. Govorili so se nato češki in nemški domoljubni govori. Govornika sta se podala nato v stanovanje nemškega konzula, ki se je zahvaljeval za manifestacijo, kar je povzročilo velikansko navdušenje. Množica je klicala: Slava! Heil! in Hoch! cesarju Franc Jožefu in cesarju Viljemu. Manifestanti so korakali nato pred Radeckijev spomenik, kjer je nagovoril navdušeno množico češko in nemško princ Vaclav Evzebij Lobkovic. Manifestanti so se podali nato pred namestniško palačo, kjer so viharno pozdravljali namestnika kneza Thuna, ki je prišel k oknu. Manifestanti so klicali Slava! in Hoch! cesarju Franc Jožefu in zopet v obeh deželnih jezikih peli cesarsko pesem. Manifestanti so nato korakali k zbornemu poveljstvu, kjer so klicali »Živijo!« armadi. Glavna straža je stopila pod orožje, trobentač je trobil generalno koračnico in straža je izvedla vojaški častni pozdrav, ko je

Podlistek.

Pismo iz tujine.

Mons, dne 24. julija 1914.

Pozdravljena domovina! Vročega julijskega dne sem odhajal. Hitreje je bilo srce v hrepenenju in pričakovanju tega, kar bo prinesla tujina. Pod silo tega pričakovanja sem skoraj pozabil na vse, kar je grenilo slovo. A ko se je vedno bolj izgubljala v daljavi beljaška okolica, ko so se začele skrivati domače gore, ko je končno izginil tudi Dobrač, sem začutil ob svojem srcu roko domovine.

»Domovina, daj mi roko, ne beži, ostani pri meni, tesno, tesno me okleni...«

Beži. Vse beži... Le v dalji planini!»

Po petih dneh potovanja sem dospel v Mons. In od tu vam pišem, ker čutim potrebo ostati v stiku z domovino, ker moram za trenutek pozabiti tuje glasove in v duhu vsaj poslušati domače, ki so v najlepši, kar jih je ustvaril Vsemogočni.

Torej Mons! Ali naj ga opišem? — Mislite si Celovec! Pomaknite vse hiše bolj skupaj, tako da imate ozke, mestoma zelo

ozke ulice; odstranite v mestu vse drevorede, vse velike trge in pustite na sredi prostor, kakoršen je Kardinalski trg in pred seboj imate Mons. A še nekaj! Ves celovski prah zaprite v mestni magistrat; te robe namreč ni preveč tukaj. A odstraniti morate tudi krasoto naše domovine, naše gore. Oj, ta velikanska planjava! Kakor dolga, pusta dolgočasna misel se razprostira do obzorja, kjer se strinjata nebo in zemlja. Ali verjamete? Da ravnina rodi hrepenenje po domovini! — Nekaj lepega, dobrega moram pa vendar le pustiti Monsu in to so krasni bulevardi — precej širok pas drevoredov, šetaljšč, ki se vleče okrog celega mesta. A za temi drevoredi povsod veliki dimniki; črni dim se leno vali čez ravnino; od vseh strani prihaja ropot strojev, pisk tovarn in trume delavcev. V sredini premogokopov smo. To daje mestu poseben značaj. — Mestna uprava je v rokah liberalcev. A katoličani napredujejo. Pred 14. leti so žvižgali za duhovnikom, ki je šel čez Grande Place, danes je vse drugače. S svojim neumornim delom so si katoličani priborili ugled. Koliko ti ljudje žrtvujejo! Skoraj neverjetno! Dvojni šolski davek plačujejo, za državne šole in za svoje privatne. Pa so tudi lahko ponosni na svoje šole! Ali o tem morda drugikrat kaj.

Obiskal sem najlepše in največje cerkve, katerih ne manjka nikjer v Belgiji, a dobil sem utis, da je naše ljudstvo bolj

pobožno, samo da bi tudi vedno dosledno svojo vernost kazalo v javnem življenju, pri volitvah. Pred par dnevi sem govoril z gospodom, ki ima silno veliko posestvo v bližini Monsa. Pravil je, da ljudje volijo katoliške kandidate, a v cerkev gredo malokdaj. Napačno bi bilo trditi, da so vsi taki. Pomanjkljivosti se dobijo povsod. Kajne, pri nas pa hodijo v cerkev in molijo, volijo pa nasprotnike. Čudna nedoslednost!

Delavska manifestacija.

Pred 10 leti je govoril mladi dominikanec P. Rutten na zborovanju delavcev v Anversu: »Misereor super turbam. Smilijo se mi množice, ki gladujejo, ki zahtevajo duševni živež, ki hrepenijo po večji meri pravice, blagostanja, resnice. Smilijo se mi ti delavci, krščeni kakor mi, ki so zapustili Kristusa in šli in pomnožili vrste socialistov in katere moramo mi za vsako ceno privedi nazaj.« — Takrat je bilo katoliških delavcev 10.000. In ti so bili raztrešeni na vse strani. Komaj je vedel drug za drugega. Dne 12. julija pa je okrog 10.000 delavcev v imenu 102.277 tovarišev v Gandu slavilo desetletnico delovanja svojega voditelja P. Ruttena. Treba je brati časopise in čutiti z delavcem tisto veliko, gorko navdušenje, ki v njegovem srcu gori za voditelja. V 10 letih 102.277 organiziranih delavcev! Velikansko delo, ki pa še ni končano. Vsi govorniki so izrazili trdno upanje, da se bo

množica zopet zapela cesarsko pesem. Ko so ponovno navdušeno klicali Slava! in Hoch! cesarju Franc Jožefu in cesarju Viljemu, so se manifestanti v najlepšem redu mirno razšli.

Praga. (Kor. urad.) Prager Tagblatt priobčuje k včerajšnjim manifestacijam članek pod napisom »Velik trenotek«, v katerem pravi, da je bilo prvokrat, ko so se Čehi in Nemci našli v skupni manifestaciji in se je v obeh jezikih pela cesarska himna. To je bil zgodovinski trenotek. Prvi Slava klic zvestobi Nemčije je bil izrečen v češkem jeziku. Svet naj vidi, da je Avstrija nepremagljiva, ako je edina.

Praga, 7. avgusta. »Narodni Listy«, glasilo dr. Kramařa, poroča: Na treh progah so bili češki in nemški rezervisti iz Češke poslani na mejo; Nemci so pozdravili češke vojake z »Na zdar« klici, nakar so češki rezervisti odgovorili z navdušenimi »Heil« klici.

Vojska.

VOJNA MED AVSTRO - OGRSKO IN RUSIJO.

Vojna napoved Rusiji.

Dunaj, 7. avgusta. Včeraj je izšla posebna izdaja dunajske »Wiener Zeitung«, ki prinaša vojno napoved Rusiji. V uradnem oddelku lista stoji sledeče: Po Najvišjem naročilu je dobil dne 5. avgusta t. l. c. kr. poslanik v Peterburgu naročilo, naj izroči ruskemu ministru za zunanje zadeve noto sledeče vsebine. Francosko besedilo note se glasi v slovenski prestavi: Po naročilu svoje vlade javlja podpisani avstro-ogrski poslanik njegovi ekscelenci gospodu carskemu ministru za zunanje zadeve sledeče: Z ozirom na grozeče obnašanje Rusije v sporu med avstrijsko monarhijo in Srbijo in z ozirom na to, da je Rusija vsled tega spora po sporočilu berlinske vlade mislila začeti sovražnosti proti Nemčiji, ki je torej v vojnem stanju z omenjeno državo, se smatra tudi Avstrija, da je v vojnem stanju z Rusijo.

Dunaj, 7. avgusta. (Koresp. urad.) Proti Rusiji se je pričela vojna ob 6. popoldne z ofenzivo pri Krakovu. Močnejši konjeniški oddelki s kolesarji in infanterijo so prestopili rusko mejo, zasedli mesti Olkusz in Wolbrom ter stopili v zvezo z nemškimi četami, ki so bile prodrle iz Čenstohova in Bendzina. Ruski obmejni holmi severno od Krakova in pri Novem Brzesku na severnem bregu Visle so v naših rokah. Poljsko prebivalstvo se z entuzijazmom pridružuje našim četam.

Mobilizacija in bojno razporejanje naših armad se vrši popolnoma po načrtu, mirno, v redu in hitro. Pod zastave vpoklicani so se odzvali v vseh delih širne naše države z radostjo klicu svojega najvišjega vojnega

gospodarja. Prav velik del rezervistov se je bil že pred normalnim terminom zglasil. Sedaj pričakujejo častniki in moštvo s povzdignjenim duhom prihajajoče velike dogodke.

Obramba Podwoloczyjske. — Boj pri Novosielici ob bukovinski meji.

Dunaj, 7. avgusta ob 7. uri 15 minut zvečer. (Koresp. urad.) Med tem, ko naše čete v zahodnji Galiciji prodirajo na ruska tla pri Krakovu proti Olkusu in Wolbronu ter proti Novemu Brzesku, je bila meja osrednje Galicije pozorišče manjših bojev. Takoj, ko se je zaznalo za napoved vojne, so začele ruske konjeniške patrulje in ruski konjeniški oddelki prihajati čez mejo ter so skušali prodreti v deželo. Obramba naših čet, zlasti konjenice, je preprečila vse te poskuse in po celi vrsti manjših bojev so bili Rusi povsod zavrtnjeni in primorani, da se umaknejo. Tudi na meji vzhodnje Galicije je prišlo že do bojev med našimi in ruskimi četami. Od manjših bojev, ki jih je imela tu prestati naša obmejna straža, zasluži hrabra obramba Podwoloczyjske posebno priznanje. Cel dan so se držali naši podveljništvom nadporočnika Monavarde proti dosti močnejšemu sovražniku. Z dvema mrtvima in tremi ranjenimi so dosegli hrabri vojaki uspeh, med tem ko je padlo 20 Rusov v našem ognju. Nič manj častno za udeležene se je zaključil tudi trdovratni boj pri Novosielici na bukovinski meji. Spodbujeni od orožniškega stražmojstra 1. razreda Evgena Gaje so naši z naskokom zavzeli neki holm pri Mohilu, kjer se je nahajala sovražna ruska mejna straža kordona v dobro zavarovani poziciji. Nenadni napad se je posrečil ter so naši dobili v svoje roke tamošnji prehod čez mejo. Že pa so se bližala sovražna ojačenja, tako da so se sovražne čete polagoma zvišale na najmanj eno stotnijo. Gaja pa se je hrabro postavil proti premoči in se je vzdržal na zavzetih pozicijah proti ponovnim ruskim napadom.

Junaški obmejni orožnik.

V tej vojni so na tem delu meje prve strele oddali nekateri obmejni orožniški stražniki. — Pradniki tega elitnega zbora so se udeležili tudi več drugih manjših bojev pri odbijanju sovražnika.

Kakor se dodatno poroča, je imela že pred izbruhom vojne neka orožniška patrulja priliko, da se je odlikovala. Na potu iz Popovca čez Dudzin proti severu je zapazil četovodja Ivan Baranek dne 2. t. m. med 9. in 10. uro popoldne, da so štirje ruski jahači prekoračili avstrijsko mejo in mirno jahali proti Spakiju in Popovcu. Baranek je odjahal v galopu in zadel nanje 600 metrov od meje. Ko so ga Rusi zagledali, so se pripravili na atako. Toda Baranek je čisto mirno čakal, da so se približali na 60 korakov. Izstrelil je na to več krogel iz samokresa, ki so zadele voditelja sovražne patrulje in njegovega konja. Padla sta oba

skozi vrt; na sredi žena in na vsaki strani otrok, fant in dekle. Kdo je žena v sredi? Morda njuna mati? Žalostno svidenje. Tam se zopet otroško veselo smeji in igrajo z igračkami. Kako se je izgubil smehljaj sreče na te ustnice? Tam zopet tik pred godbo plešeti dve bolnici ali pa bolnica s svojo obiskovalko. Še en užitek iz srečnih minulih dni! Ali ta ples nima na sebi nič veselega. Vpliva sicer smešno, ali za to smešnostjo preži kruta bolešt. Med množico bolnic pa stopa duhovnik, duševni oskrbnik bolnišnice. Vsako bolnico pozna po imenu, z vsako govori mirno in prijazno, vsaki kupi slaščic. Vse se zbirajo okrog njega. Kakor bi prisijalo solnce, je njegov prihod. Dobri pastir med svojo čredo! Poznajo njega in on pozna nje. — Semtertja se pojavi v vrvežu obiskovalcev skromna postava nune. Vedno je smehljaj na njenem licu, ničesar je ne vznemirja, saj je vse, kar more motiti njen mir, daleč za njo pokopano, ako mogoče, tudi pozabljeno. Kakor angelji so te duše! Kaj čuda, da jih ljudstvo na Francoskem zahteva nazaj v bolnišnice, iz katerih so jih izgnali ljudje, ki niso in najbrž ne bodo nikdar navezani na oskrbo v bolnišnici. Sovraštvu proti veri je slepo. A dovolj o tem! Človek zapušča z resnimi mislimi hišo gorja in tudi s hvaležnostjo v srcu proti Njemu, ki vodi naša pota.

na tla in se kmalu dvignila. Četovodja je nato hitro skočil na konja in pobegnil s svojimi tremi tovariši, pri čemer je pustil na tleh kapo in štiri ruske specialne karte.

Praska pri Adamovki.

Dunaj, 8. avgusta ob 11. uri 30 minut popoldne. (Kor. urad.) Z ruske meje je dospela vest, da je tudi včeraj zjutraj sovražnikova kavalerija nadaljevala svoje poizkuse, da bi prodrla na naše ozemlje. Pri Adamovki je prišlo ob 8. uri zjutraj do boja med tamkajšnjo našo mejno stražo in kozaki, ki so bili po daljšem streljanju odbiti in so se morali umakniti.

Boj s kozaki.

Lvov, 8. avgusta. (Kor. urad.) »Gazeta Poranna« javlja iz Krakova, da je približno 800 galiških mladih strelcev pod vodstvom stotnika Franka ponoči napadlo okolo 1000 spečih kozakov pri Miechovu. Bitka je trajala nekoliko ur ter končana s popolnim porazom kozakov, ki so imeli približno 400 mrtvih in ranjenih. Od naših je 140 ranjenih in mrtvih. Miechow je v naših rokah.

Avstrijska konjenica je zasedla Olkusz in Wolbron ter prišla v stike z obmejnimi brambnimi oddelki šestega armadnega zbora na ruskem Poljskem.

Ruski Poljaki navdušeno pozdravljajo naše in nemške čete.

Dunaj, 8. avgusta. (Kor. urad.) Ko so vdrle naše in nemške čete v Rusko Poljsko, se jim je pridružilo poljsko prebivalstvo in jih navdušeno pozdravljalo. Poljaki se povsod navdušeno pridružujejo naši in nemški armadi.

× × ×

VOJNA S SRBIJO IN ČRNO GORO.

Črna gora napovedala Avstro-Ogrski vojno.

Dunaj, 7. avgusta. (Kor. urad.) Kraljevsko črnogorska vlada je sporočila avstro-ogrskemu poslaniku Ottonu, da se smatra Črna gora v vojnem stanju z Avstro-Ogrsko. — Avstro-ogrski poslanik je že zapustil Cetinje.

Poizkušen vpad Srbov in Črnogorcev.

Dunaj, 7. avgusta ob 6. uri zvečer. (Kor. urad.) Poročila, ki prihajajo z obeh bojišč, se glase slejkotprej, kakor drugače ni pričakovati skozinsko ugodno, če tudi zadevajo, kar je samoobsebi umljivo, za sedaj samo manjše boje.

Na južnih bojiščih

so poizkusili Srbi vpasti na bosanska tla med mejnima postojankama Vardište in Rudo, naše čete pa so jih odgnale. Ravnotako se je izjalovil poizkus Črnogorcev v noči od 5. na 6. avgusta proti Trebinju. Ta poskušeni napad je na eni strani flagrantno kršenje mednarodnega prava, ker je sicer Črna gora našemu poslaniku dne 5. avgusta ob 5. uri 30 minut popoldne izročila vojno

Mme Caillaux.

Francosko časopisje je sedaj napolnjeno s poročili o procesu proti Mme Caillaux, znani morilki Gastona Calmettea, urednika lista »Figaro«, ki se sedaj vrši v Parizu. Kakor pišejo listi, se ne sodi morilke, ampak Calmettea, ki se je bojeval proti korupciji in je padel kot žrtev svojega poklica. In sedaj ga sramote pred porotniki, z morilko pa ravnajo, kakor pač zasluži žena ministra. Da je morilka, kaj to dé? Nad celo afero plava črni vran — prokletstvo ločitve zakona. Prva žena ministra se maščuje nad njim zato, ker jo je zapustil, s tem, da mu vzame pisma, ki jih je pisal pred ločitvijo zakona svoji sedanji ženi-morilki, in katere mu je na zahtevo ona vrnila. Ta pisma ponudi prva žena ministru urednikom, da bi jih objavili. In tega se boji častihlepna Mme Caillaux, ker mora biti pot do predsednika republike prosta. Ali v teh pismih niso, kakor je trdil ugleden ital. list, Bog ve kakšne državne tajnosti, to so pisma, polno umazanih stvari, ker je minister napram svoji »srčni dami« otroka vedno imenoval s pravim imenom. Tako je trdil italijanski list. Ali je to res, najbrž nikdar ne bo prišlo na dan.

Drugokrat morda še kaj. Z Bogom!

Kandut Ciril.

števílo čez 10 let podvojilo. P. Rutten je še mlad. V 39letnem možu spi še mnogo sile.

Koncert v norišnici.

21. julij je narodni praznik v Belgiji, obletnica kronanja prvega kralja Leopolda I. Ta dan se praznuje z velikim hrupom. Popoldne parada vojaštva na Grande Place, potem »Te Deum« v veliki, lepi cerkvi Ste. Wandru, popoldne igra z žogo na trgu in zvečer koncert. Vse kavarne so polne, trg je poln poslušalcev. In na predvečer narodnega praznika je bil koncert v norišnici! Nekaj čudnega, kaj ne? Kako se to strinja, veselje in največje gorje? Na prvi pogled nezmisel. Ali v tem tiči zvišena ideja krščanske ljubezni, vse obsegajoče. Vsako leto par ur zabave, razvedrila najrevnejšim. — Nekaj nad 600 žensk je v norišnici. — Koncert! Na vrtu svira vojaška godba. Vrt je poln ljudi, da se komaj giblješ. Na vseh straneh so naprodaj sladkarije in igrače. To je dan, ko vsakdo obišče svoje, ki so obsojeni, da morajo prebivati v tej hiši. Tu sedi oče pri svoji hčeri. Pogled ji nemirno bega v daljavo. Za očeta se niti ne zmeni. Tam nosi žena svojega otroka v naročju. Najbrž še ni dolgo tukaj, in danes so ji prinesli dete. In mati ga poljublja, pritiska na srce in ga na svojih rokah ziblje po taktu godbe. Tam zopet hodi trojica roko v roki

napoved, mu je pa preprečila obenem možnost, da bi bil nemudoma o tem obvestil svojo vlado, na drugi strani pa je pokazal ta poizkus razveseljivo dejstvo navdušenega sodelovanja prebivalstva pri zavrtnitvi vpadalcev.

Junaški čin avstrijskega podčastnika pred Belgradom.

Dunaj, 7. avgusta. (Kor. urad.) Od srbske meje se poroča o junaškem činu nekega avstrijskega mornariškega podčastnika naše podonavske mornarice pred Belgradom. Na poročilo, da delajo Srbi pod izlivom Drine v Donavo na utrdbah, ki naj bi služile za stransko obstreljevanje tam postavljene zatvore z minami, se je odpeljal eden naših patrolskih čolnov dne 6. avgusta ob 5. uri popoldne proti temu kraju. Ko se je približal bregu na 20 m, je skočil podčastnik iz čolna in je priplaval s 3 kg ekrasita na breg, ki ga je dosegel. Ne da bi ga bil kdo zapazil je prispel do utrdbe in položil ekrasit v njo. Z vrvjo je nato zapalil razstrelivo, ki je razdejalo utrdbo. Sedaj so pač prihiteli Srbi z vseh strani ter začeli streljati na drznega vojaka. On pa je v par skokih dosegel obrežje ter skočil v vodo in priplaval do čolna, kjer je moštvo med tem sprejelo Srbe, ki so udrli za njim, s hitrim streljanjem. Štirje Srbi so padli, ostali pa so se morali hitro umakniti.

× × ×

SRBIJA NAPOVE VOJNO NEMČIJI.

Kakor poroča uradni korespondenčni biro, je Srbija napovedala zdaj Nemčiji vojno. To se sliši jako smešno, že ker je Srbija tako oddaljena od Nemčije, da srbska armada sploh nikoli ne more priti v dotiko z nemško armado. Najbrž se je zgodila ta napoved vojne z namenom, da bi nemški poslanik in nemški konzul zapustili Srbijo in da bi ž njimi vred morali oditi tudi nemški državljani, ki žive v Srbiji.

× × ×

VOJNA MED RUSIJO IN NEMČIJO.

Ob nemško-ruski meji.

Berolin, 8. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Tretja ruska konjeniška divizija je dne 6. t. m. pri Romeikenü, južno od Eyelkuhnena prekoračila mejo, pa se je hitro, ko se je pokazalo nemško konjenišvo, urno zoept umaknila na rusko ozemlje nazaj.

Železnice, ki so jih Rusi na Poljskem poškodovali, Nemci pridno popravljajo. Tudi mostovi med Šopinijcem in Sosnovicami bodo kmalu popravljani. Železnica Aleksandrovo Wlozlawek je že zopet uporabna.

× × ×

VOJNA MED NEMČIJO IN FRANCIJO.

Nemška vojska v Belgiji. — Belgijska trdnjava Lüttich zavzeta.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča sledeče: Naše predstraže so vkorakale predvčerajšnjim ob celi meji v Belgijo. Neznaten oddelek je poizkusil z veliko smelostjo se polastiti Lütticha. Posamezni konjeniki so vdrli v mesto ter so se hoteli polastiti poveljnika, ki se je samo z begom rešil, da ga niso vjeli. Drzni nenadni napad na moderno opremljeno trdnjavo samo se ni posrečil. Čete stoje pred trdnjavo v stiku s sovražnikom. Seveda bo vse časopisje sovražnega inozemstva to podvzetje, ki na potek velikih operacij nima prav nobenega vpliva, označilo kot poraz. Za nas je to le v zgodovini osamljeno dejanje in do-

kaz za do smrti hrabro navdušenje naših čet.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. urad.) Lüttich je danes padel in se nahaja v rokah Nemcev.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Trdnjava Lüttich je bila od Nemcev zavzeta. Ko je bil oddelek, ki je bil izvršil prvi nenadni naskok, ojačen, se je pričel glavni naskok. Danes ob 8. zjutraj je bila trdnjava v nemških rokah.

Berolin, 7. avgusta. (Kor. urad.) Vest o zavzetju Lütticha, ki jo je ljudstvu »Unter den Linden« naznanil šef nemškega generalnega štaba pl. Moltke, je vzbudila velikansko navdušenje, ki je vedno bolj naraščalo. Zavzetje Lütticha je tembolj pomembno, ker je Lüttich popolnoma moderno zgrajena trdnjava. Cesar Viljem je poslal enega svojih pobočnikov v »Lustgarten«, da naznani občinstvu padec Lütticha.

Ob francosko-nemški meji.

Berolin, 8. avgusta. (Kor. urad.) Nemške obmejne stražne čete v zgornji Alzaciji so bile od sovražnih čet, ki prodirajo v smeri od Belforta, napadene. Prodiranje je bilo ustavljeno. Pri Altkirchu so se Francozi že začeli pomikati nazaj.

Nemška mornarica.

Veliko zanimanje vzbuja dejstvo, da sta dve nemški vojni ladji, ki se nahajata v Sredozemskem morju, imeli pogum, pripluti blizu alžirskega obrežja in delati težave transportu francoskega vojaštva iz Afrike v Evropo. Ti dve ladji sta šli v tisti del Sredozemskega morja, ki ga obvlada popolnoma francoska mornarica. Kaj pomeni storjeni polet na alžirsko obrežje, se vidi iz tega, da se sedaj nahaja velik del francoske aktivne armade v Afriki in se Franciji seveda mudi, da bi to vojaštvo čimprej spravila v Evropo. Severoafriška armada Francozov šteje štiri divizije, in sicer 57 bataljonov infanterije, 5 bataljonov lovcev, 50 eskadronov konjenikov in 15 baterij topničarjev. Vrh tega ima Francija v Afriki še dva polka tujske legije in 8 polkov alžirskih strelcev. Delati prevažanju tega vojaštva iz Afrike v Evropo težave, to je spričo velike francoske mornarice, vsekakor zelo pogumno delo.

Francoska armada.

V evropski razpor je posegla tudi Francija in francoska armada se bo morala meriti z nemško. Francija ima veliko armado, ali da bi bila kos nemški armadi, tega občno mnenje ne verjame. V obče vlada naziranje, da je francoska vlada predvsem duševno precej desorganizirana. Oficirski zbor, ki se navzlic jako brezobzirnemu republikaniziranju rekrutira večinoma iz aristokracije in bogate buržoazije, je zelo bojevit; večinoma stoji v taboru nacionalističnih strank, ki vse gore za boj proti Nemčiji. Dvomljivo pa je, če bo vojaštvo tudi navdano tistega duha, kakor oficirski zbor. Ravno do zadnjih dni je imela Francija velike boje zastran triletnega vojaškega službovanja. Ti boji so pokazali, da večina francoskega prebivalstva ni vneta za triletno vojaško službo, in pač samo mednarodna napetost zadnjega časa je vzrok, da je še ostala triletna vojaška služba v veljavi. Ti politični boji so pa tudi pokazali, da so na Francoskem velike stranke zelo nemilitarističnega mišljenja. Zlasti socialni demokratje so pod vodstvom umorjenega Jauresa napeli vse sile, da bi preprečili vojno proti Nemčiji, in so na vso moč delali na to, naj Francija ne nastopa vspešno z Rusijo. Zdaj, ko je prišlo do vojne, so seveda potihnilo vsi strankarski

Najboljša žensk.

Izmed kreposti žensk je najplemenitejša gotovo nje uslužnost pri nesrečah, nezgodah, boleznih in trpljenjih, in zato je najboljša ženska ona, ki ve najprej pomagati v domači rodovini, ako mož ali otroci nenadoma obole ali si s prehlajenjem, prepilom, prenaporom itd. nakopljejo kako bolezen.

Ako gre torej za revmatične bolezni, rinitve, izpuščaje, zmečkanine, vratne bolezni ali glavobol, bodo pač skoro vse ženske segle po Fellerjevem bolečine tolažečem rastlinskem esenčnem fluidu z znamko »Elza fluid«, ki ga imajo vedno doma.

Utegnilo bi biti našim bralcem koristno izvedeti, kako piše o tem znana pesnica Pavel Marija Lacroma pl. Eger Schmitzhansen: »Usojam se Vam povedati, kako dobro mi je Vaš od baronice Freitagh izročeni fluid z znamko »Elza fluid« storil za mojo obrazno nevalgijo. Sprejmite izmed velikega števila do najtoplejših zahval obvezanih ljudi iskreno zahvalo.«

nazori, ali vzlic tej navidezni enotnosti, ki jo prezident Poincaré v svojem oklicu podarja, je vendar težko verjeti, da bi šla francoska armada s takim navdušenjem v boj, kakor njeni nasprotniki. Veliki politični boji zaradi vojaških vprašanj gotovo niso ostali brez vpliva na mišljenje prebivalstva in težko si je predstavljati, da bi bilo vse to kar čez noč pozabljeno, posebno ker gre za vojno, zoper katero je bila še pred malo dnevi velikanska agitacija. Nadalje je vpoštevati tudi francoske lastnosti. Zgodovina francosko-nemške vojne v letih 1870. do 1871. nam kaže, da so Francozi pač zelo vneti bojevniki, da imajo elan in vročo kri, a telesno so slabejši kakor Nemci, ne zdrže toliko napora ter po kakem večjem porazu radi izgube pogum. Tudi se je v tisti vojni pokazalo, da Francozi ne poznajo tiste železne discipline kakor Nemci, in da imajo velike zahteve glede hrane, katerim dostikrat ni mogoče ugoditi. — To je, kakor rečeno, občno mnenje o francoski armadi. Resnica je pa tudi, da so Francozi silno veliko storili za svojo armado in zanjo leta in leta doprinali ogromne žrtve. V boju se bo pokazalo, kake uspehe je to rodilo.

× × ×

Neutralska Rumunske.

Bukarešt, 5. avgusta. (Kor. urad.) »Universul« piše: Ako kdo krši nevtalnost Rumunske, nastopa kot sovražnik. Če kdo trdi, da pride trenutek, ko Rumunska ne bode mogla vzdržati več svoje nevtalnosti, je treba na to odgovoriti, da takrat ravno nastopi pravi čas, da Rumunska poseže vmes.

»Politique« izjavlja: Mi imamo dolžnosti pa tudi terjatve, ki dasi dosedaj še niso povsem zrele, našo pozornost zahtevajo ravno tako, kakor zahtevajo današnji odnosi, da smo na svojem mestu.

Vojskovodje in državniki.

Diplomati so izrekli zadnjo besedo, in sedaj bodo govorili topovi. Mesto ministrov za zunanje zadeve bodo odločevali sedaj usodo Evrope šefi generalnih štabov. Evo njih imena: baron Konrad pl. Hötendorf je šef avstrijskega generalnega štaba, na čelu nemške armade stoji Moltke, na čelu italijanske general Pollio. Vrhovna poveljnika ruske vojske sta veliki knez Nikolaj Nikolajevič in vojni minister general Suhomlinov, poveljnik francoske armade pa šef generalnega štaba Joffre. Te osebe imajo torej sedaj v rokah usodo Evrope in z njihovimi imena je spojena nova evropska doba zgodovine.

Toda vrnimo se zopet k osebam, ki so v sedanjih najtežjih političnih krizah, kar jih pozna svet, vodile usodo narodov in držav. To so: minister za zunanje zadeve avstro-ogrske monarhije grof Leopold Berchtold; nemški državni kancelar Bethmann Hollweg in državni tajnik zunanjih zadev Jagow; italijanski minister za zunanje zadeve di San Giuliano; angleški minister za zunanje zadeve sir Edvard Grey; ruski zunanji minister Sazanov; predsednik francoske republike Poincaré, odnosno ministrski predsednik Viviani. V naslednjem kratke črtice o teh svetovnih osebah:

Bethmann Hollweg,

državni kancelar, je bil pruski državni tajnik za notranje zadeve, ko ga je pozval cesar Viljem na mesto pokojnega Bülowa. V svojem nastopnem govoru je izjavil, da je v zunanji politiki novinec, da pa se nadeja, da ga njegov »izvrstni mojster« kmalu uve-

Fellerjev »Elzafluid« je pa pri ženskah jako priljubljen tudi za lepoto proti pegam, lisam, ogrcem in za nego las, proti izpadanju in prhljaju. Dela zdravo lasišče, belo mehko in čisto kožo na obrazu in rokah in povsod izkazuje osvežujoč in poživljajoč učinek.

Naročite si 12 steklenic za 5 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza trg št. 67 (Hrvatsko). To izborna domače zdravilo smo poskusili sami in je našim bralcem moremo priporočiti najtopleje, kakor tudi Fellerjevo milo odvajajoče rabarbarske kroglice z znamko »Elza kroglice«, 6 škatlic franko za 4 K. . . . filir.

de v zunanje posle. Ta izvrstni mojster — cesar Viljem sam — je bil res izvrsten, ker je Bethmann Hollweg spretno vodil nemško zunanjo politiko v alžirski zadevi in v balkanski krizi. Razen tega ima cesar vanj popolno zaupanje. Nedavno od tega, ko mu je umrla žena, je hotel odstopiti, cesar pa njegove demisije ni hotel sprejeti, pozval ga je na Krf in ga pregovoril, da ostane. Ko je bila balkanska kriza v najnapetijem stanju, je Bethmann Hollweg dne 2. decembra leta 1912 govoril velepomemben govor, v katerem je naglašal, da Nemčija stoji trdno in odločno na strani naše države.

Jagow.

Jagow je v zunanjem uradu naslednik Kiderlen-Wächterja. Prej je bil veleposlanik v Rimu in je za časa italijanske tripolitanke vojne z veliko spretnostjo rešil poverjeno mu nalogo. Zdravja je šibkega, bled in izgleda bolno. Poslednji čas ga je javnost mnogo omenjala, posebno, ko je mesto kancelarja izrekel v Reichstagu ekspozicije zunanje politike. V tem ekspoziciji je z nenavadno ostrostjo napadel rusko časopisje.

San Giuliano,

italijanski minister za zunanje zadeve, je poznan kot pisatelj in učenjak. Napisal je knjigo o Albaniji, v kateri je opozoril italijansko javnost na veliki vpliv monarhije v Albaniji in je naglašal to z veliko skrbjo. Je tudi bolehen, muči ga bolezen v kosteh in mu takorekoč edino neumorno delo ohranja življenje. Za časa balkanske krize se je sestal v Pisi z grofom Berchtoldom in tu sta se oba državnik spoznavala glede albanškega programa. Je brezpogojen pristaš trozveze med Avstro-Ogrsko, Italijo in Nemčijo, in njegova zasluga je, da se je zvezo razmerje med monarhijo in Italijo razvilo v zaupno prijateljstvo. Poslednja njegova konferenca z grofom Berchtoldom je bila tega leta v Opatiji.

Sir Edvard Grey

je ena najbolj znanih diplomatskih oseb Evrope. V sedanji krizi je prvi storil korake za ohranitev miru in v njegovi roki so bile združene vse niti mirovne akcije. Danes je Grey najznamenitejši angleški državnik in je predestiniran (vnaprej določen) naslednik Asquithov. Vodi zunanje posle največje svetovne države, katere deli se nahajajo na vseh straneh sveta, vendar se Grey še ni umaknil iz Evrope. Sploh le nerad odhaja iz Anglije; največji užitek mu je ribarenje. O lepota ribarenja je napisal celo tudi knjigo. To je edina knjiga, ki jo je napisal v življenju. Njegov prednik, lord Landsdowne, je začel pogajanja s Francijo, a Grey je sklenil sporazum z Rusijo v Aziji. Južna Perzija in Tibet sta rezultat tega sporazuma. To je bila ena največjih diplomatskih akcij v zgodovini sveta. Grey ljubosumno pazi na razvoj Nemčije. Za časa aneksije Bosne in Hercegovine je delal velike težave naši monarhiji. Povodoma balkanske vojne je napravil London sodnikom sveta. Tam so se vršila pogajanja za mir med balkanskimi državami, tam je pod njegovim predsedstvom zborovala poslaniška reunija, ki je lokalizirala balkansko vojno. On je — rekli bi — »najzaprtejši« Anglež. Po balkanski krizi mu je vodja opozicije Bonnar - Law izrekel zahvalo vse Anglije. Asquith mu je poveril vodstvo vnanje politike v najširših mejah, da jo vodi z neomejeno oblastjo.

Sazanov

je duhovita glava. Bolehen je in zelo občutljiv. Po padcu Izvolskega je on izrazil predstavitev ruske politike. Pravijo, da je protiven panslavistični struji, katero propagira rusko društvo. Uživa popolno carjevo zaupanje. Od balkanske krize sem se je povzdignil do znamenitega evropskega državnikarja. Mongolijo je postavil pod ruski protektorat, njemu se tudi pripisuje zasluga za odnošaje med Rumunijo in Rusijo. Grof Berchtold je njegov dober znanec. Kot načelo njegove politike se označuje, da Ruska ne sme voditi politike slovanskih čustvovanj, temveč samo ono ruskih interesov.

Poincaré in Viviani

vodita francosko zunanjo politiko. Poincaré je predstavitev močne nacionalistične smeri v francoski politiki. S pomočjo desnice je zasedel mesto predsednika republi-

ke na prizadevanje Clemenceaua in Combesa. On je brezpogojen pristaš rusko-francoske zveze.

Viviani je bil že večkrat minister. V zunanji politiki se še ni skušal. Tej daje Poincaré glavno smer, on, ki je v balkanski krizi brodil po vodah ruske politike. Do sedaj je bil Viviani pristaš svetovnega miru.

Raznoterosti.

Prestolonaslednik Karel Franc Jožef v Budimpešti.

Dne 2. avgusta je dospela prestolonasledniška dvojica v Budimpešto. Cesar je namreč svojemu nasledniku naročil, da izroči v vojsko odhajajočim vojakom cesarjeve pozdrave. Sprejem je bil lep in sijajen. Tudi budimpeštanskemu prebivalstvu se je zahvalil za navdušenje.

Nadvojvodinja Cita je obiskala že vse zavode in bolnišnice.

»Moja soproga bo sama kuhala!«

Mobilizacija je zadela tudi hišo prestolonaslednika Karla Franca Jožefa. Vsi moški uslužbenci v prestolonaslednikovem gradu s kuharjem vred so morali iti pod orožje. Prestolonaslednik mora biti sedaj zadovoljen z bolj skromno urejenim gospodinjstvom. Ko so kuhar in drugi uslužbenci odhajali, je rekel prestolonaslednik: »No, sedaj bo pač moja soproga sama kuhala!« Vsi sloji so potemtakem prizadeti vsled sedanjih priprav, a prestolonaslednikova udanost kaže, da je treba vse težkoče iz ljubezni do pravične stvari, za katero se bori naša domovina, voljno prenašati.

Na Dunaju primanjkuje drobiža. Mnogo nespametnih ljudi je v zadnjih dneh zamenjalo vse svoje bankovce za srebrni in bakreni denar, in sicer — iz bojazni, da bodo bankovci na vrednosti izgubili. Taka bojazen je seveda **smešna** — manj smešna pa je kalamiteta, ki je vsled nje nastopila. Z večjim denarjem v roki je človek danes na Dunaju v istem položaju, kakor oni Anglež, ki je 30 dni živel od tega, da je kazal na milijon funtov glaseči se šek angleške banke, katerega mu ni nikdo mogel izmenjati. Le, da na Dunaju ne pomaga pokazati bankovcev, treba ga je tudi založiti. Mnogi trgovci, trafikanti in drugi prodajalci so si namreč uravnali s svojimi odjemalci nekak poseben kontokorentni sistem, oziroma narobe kredit. Poprej je dajal trgovec na upanje, sedaj izroča odjemalec trgovcu bankovec, katerega vsota se mu v dobro vpiše in poljubno v blagu restituira. Razburjenje prvih dni na dunajskih trgih za živila pa je ponehalo in cene so se skoraj povsem približale normalnemu stanju. V nekaterih potrebščinah vsakdanjega življenja je nastalo nekako uniformiranje — tako so specialitete dunajskih pekov izginile in bogataš in siromak se morata zadovoljiti z eno samo vrsto belega peciva, takozvanim vojnim kruhom, imenovanim »Kriegsbrot«. Tudi mesnate delikatose so se zanostavile. Rodbine omejujejo svoje vsakdanje potrebščine na najnujnejše in tako je navzlic raznim težkočam aprovizirano ravnotežje dosedaj v glavnem še popolnoma ohranjeno.

Pripovedovanja srbskih beguncev.

Iz Szegeda poročajo budimpeštanskim listom. Nek višji uradnik ogrske paroplovne družbe, ki je 20 let stanoval v srbskem mestu Smederevu, je dne 25. julija s svojo družino pobegnil. Sedaj biva v Szegedu in pripoveduje o dogodkih onega usodnega popoldneva tako-le: V soboto popoldne ob 4. uri, torej dve uri pred odgovorom na našo noto, je bila v Smederevu že razglašena splošna mobilizacija. Črnovojniki so se morali zglasiti še isti dan, drugi pa do nedelje zjutraj. Vest o mobilizaciji je vplivala na prebivalstvo uničevalno. Srbski narod ne želi vojske, pač pa je zelo ogorčen, ker še ni prebolel balkanske vojske. Za vojsko je samo vojaštvo in pa kraljevi morilci. Kakor hitro sem izvedel o odpotovanju našega poslanika barona Giesla, sem že mislil na beg, ter me je skrbelo, da ne bi bili napadeni. Na javni cesti je nek črnovojniki streljal na mojega sina. Zelo sem se prestrašil, ko sem čul, da nas mestni predstojnik ne pusti oditi, ker je dobil poročilo, da je Ogrska ujela srbsko ladjo. Ko se pa ta vest ni potrdila,

nas je pustil odpotovati. Dal nam je četrte ure časa, da spravimo svoje stvari skupaj. Moje mobilije, ki sem jih moral pustiti, so vredne do 60.000 kron. Potrdilo o vesti, da je zajeta srbska ladja, bi lahko vsak čas došlo. V tem slučaju bi bil gotovo umorjen.

Srbski prestolonaslednik vedel za sarajevski umor!

Rimski list »Corriere d'Italia« poroča, da ima avstro-ogrsko vlada v rokah listine, ki jasno dokazujejo, da je srbski prestolonaslednik Aleksander — vedel za sarajevski umor! Te listine je avstro-ogrsko vlada izročila Rusiji. Vrhu tega ima naša vlada v rokah dokaze, da je bila nameravana še neka druga srbska zarota, katere načrt je bil, da bi pregnala črnogorsko dinastijo in spojila Črno goro — s Srbijo.

Prerokovanje o Srbiji.

Bilo je 11. junija l. 1868. Na srbskem trgu Ušica je bilo več kmetov, med njimi Matija Mihajlovič iz vasi Rakovica. Ta nankrat upre sanjave oči v daljavo in zakliče: »Moj Bog, moj Bog, vrt vidim pri Belgradu, kneza... glejte, glejte, pada... morilec ga je zavratno napadel in zadel...« Mož je začel bridko jokati. Mislili so, da je zblaznel. Drugo jutro pa je prišla iz Belgrada vest, da so prej ta dan pristaši Petra Karadjordjeviča kneza Mihajla v Topčideru (belgrajskem sprehajališču) umorili. Tedaj so prijeli kmeta in ga postavili pred sodišče, da se je zopet zagledal in začel govoriti: »Kralja vidim, izgubil je bitko in mora iz dežele. Sedaj vidim drugega kralja, ki govori iz Niša po zraku s svojimi ministri. Potem pride v Belgrad in ga umore... Sedaj pride drugi, tudi ta mora na tuje, njegovega sina pa zaleti usoda na bojnem polju. — Potem pa pridejo tujci v deželo.«

Pravijo, da je bila cela vrsta prič tega dogodka. Prva prikazen se je uresničila: Kneza Mihajla so umorili pristaši Petra Karadjordjeviča. Druga prikazen je tudi že skoro izvršena: Srbija postane kraljestvo in od Bolgarije dobi Niš. Iznajde se telefon, ki zveže Niš z Belgradom. Kralj Milan mora bežati. Na prestol pride njegov sin Aleksander, ki ga pa umore pristaši Petra Karadjordjeviča. Sedaj nastopi kralj Peter. Do tu se je prikazen resnično izpolnila. Sedaj preostane še:

Beg kralja Petra iz dežele, smrt njegovega sina na bojišču v vojski z Avstrijo. Kdo ve, če se morda tudi to ne uresniči?

Niš in Kragujevac.

Srbska vlada s kraljevo rodbino je zapustila Belgrad, ker se to mesto ne more dolgo držati, dasi lahko nekoliko časa traja, predno pridejo Avstrijci kot zmagovalci v mesto.

Za Belgradom pride v poštev kot večje mesto za zbirališče srbskih čet Kragujevac, ki leži v prvi polovici na črti iz Belgrada proti južni meji Stare Srbije, ter mesto Niš, ki je v drugi polovici te črte.

Kragujevac se v stari zgodovini ne omenja. Mesto je znano kakih 200 let. Bilo je prvo glavno mesto, ko se je oprostila Srbija turškega jarma. Leta 1813. je bila tja poklicana prva skupščina, leta 1817. je bil tam proglašen za prvega srbskega kneza Miloš Obrenović. Ta je tje prestavil svojo stolico, ki je ostala tam 21 let. V Kragujevcu je bila tiskana prva srbska knjiga in se je igrala na gledališkem odru prva srbska igra. Tam je bila postavljena l. 1857. državna livnica za topove in za druge vojaške potrebe. Tu so se napravile in vzele tudi tiste nesrečne bombe sarajevskih zločincev.

Kragujevac šteje 20.000 prebivalcev, je bolj starinsko, nesnažno mesto s trdnjavo, o kateri pa pravijo veščaki, da ni posebne vrednosti. Kot narodno svetišče v Kragujevcu je »Kapitol«, t. j. lesena stavba, kjer je zborovala skupščina, in kjer je knez Miloš l. 1861. imel govor, s katerim je ustvaril srbsko armado v modernem pomenu te besede.

Dočim je tedaj Kragujevac razmeroma novo mesto, sega slava mesta Niša v davno preteklost. Saj je Niš ali po latinsko Risus ali Naissus, tudi Nisa, rojstno mesto Konštantina Velikega, ki je l. 313. po Kristusu izdal ono slavno določbo, s katero se je katoliški Cerkvi, dotlej preganjani, dala popolna prostost. Že v rimski dobi je bil Niš križišče vseh važnejših balkanskih cest. V

sredini petega stoletja je bilo to mesto v rokah Hunov, proti koncu istega veka v rokah Vzhodnih Gotov; potem je prišlo zopet pod bizantinsko oblast, nadalje pod bolgarsko in ogrsko. Ogrom ga je vzel l. 1143. bizantinski (carigrasko-grški) car Manojlo, njemu pa srbski car Nemanja. Pod srbsko oblastjo je ostal Niš do prihoda Turkov l. 1385.

Turke so pobili pri tem mestu Avstrijci l. 1689. ter bili eno leto gospodarji v njem. Leta 1737. je bil Niš drugičkrat za nekaj časa avstrijski. V začetku 19. stoletja so začeli Srbi napadati Turke. Leta 1809. so izkušali Turki vzeti Niš; a izpodletelo jim je. Še zdaj stoji zunaj mesta spomenik na ta poizkus, znan pod imenom »Čele-Kula«, to je stolp mrtvaških glav, kamor so namreč Turki v 952 votlinah vzdali po eno srbsko glavo. Glave so sčasoma izpadle ali pa so jih izdrli, tako, da so danes votline prazne.

Celih 70 let po tem porazu si Srbi niso upali napasti Niša. Poizkus l. 1876. se zopet ni posrečil. Šele l. 1878. so dobili Srbi Niš v svojo roke.

Dandanes Niš ne šteje toliko prebivalcev kakor tačas, ko je bil pod Turki, ker so se izselili vsi mohamedani. Šteje okoli 22.000 prebivalcev. Ima pa lepo lego in trdnjavo, ki jo smatrajo Srbi kot nepremagljivo. Zato so že dolgo hoteli Srbi proglašiti Niš kot glavno mesto. Odkar imajo po balkanskih vojskah tudi Novo Srbijo, je Niš v sredini srbskega kraljestva. Zato je zdaj Niš proglašen kot glavno mesto Srbije.

Za varstvo žetve in poljskega delovanja.

Dunaj, 5. avgusta. (Koresp. urad.) »Wiener Zeitung« priobčuje cesarsko naredbo z dne 5. avgusta 1914 glede izdaje potrebnih odredb za varstvo žetve in obdelovanja polja. — Hitra in sigurna posprava žetve, ki je že v interesu narodnega gospodarstva važna, postane ravno v sedanjih razmerah še veliko važnejša, ker je odvisna od nje aprovizacija (oskrbovanje z živili) v vojni se nahajajoče armade, kakor tudi ostalega prebivalstva. Ničmanj važni pa niso pridržki, da se mora po končani žetvi skrbeti tudi za kruh za prihodnje leto in da se prično zato potrebna poljska dela pravočasno.

Ker je bilo veliko število kmetov in kmetijskih delavcev poklicanih pod orožje, je postala njihova nadomestitev neprecenljiva in nujna potreba. Četudi zamoremo pričakovati od našega kmečkega prebivalstva z vso pravico, da bo samo storilo vse, da spravi žetev pravočasno pod streho, se vlada kljub temu ni mogla odtegniti spoznanju, da samo prijateljska moč sosedov nikakor ne more dovesti do zaželjenega cilja. Zato smatra neobhodno potrebno, da se ustanove organizacije, katerih naloga naj bi bila, da naj skrbe za koncentracijo vsestranske podpore in dirigirajo v raznih občinah na razpolago se nahajajoče delovne moči in delovna sredstva, ki se ne morejo pogrešati, tjakaj, kjer jih najbolj neobhodno potrebujejo.

Pri tem naj se ozira v prvi vrsti na ona gospodarstva, ki so vsled vpoklicanja njihovih lastnikov ali njihovih delavskih moči zapuščena.

Po žetvi prevzamejo dotične organizacije nalogo, da odrede predpriprave za zahtevana poljska dela zimske setve.

Če pa hoče ta organizacija odgovarjati svojemu namenu, mora imeti gotova pooblastila, na podlagi katerih lahko one, ki bi odklanjali prostovoljno podporo pri žetvi in drugih poljskih delih, ali one, ki ne bi hoteli posoditi strojev, lahko prisililo k temu. Ker pa take odredbe v dosedanjih zakonih niso utemeljene, se jih je moralo zakoniti potom drugih sredstev. Zajedno s to odredbo izide tudi sporazumno z notranjim ministrstvom odredba glede imenovanja imenovanih lokalnih organov, glede določitve njihovega delokroga in odredba, s katero se uredi obveznost pomoči pri žetvi in poljskih delih.

Dunaj, 6. avgusta. (Koresp. urad.) »Wiener Zeitung« je priobčila naredbo ministrstva za poljedelstvo z ministrstvom za notranje zadeve od dne 5. avgusta 1914, s katero se na podlagi cesarske naredbe od 5. avgusta 1914 odreja potrebno v zagotavljanje obdelovanja polja in dela žetve.

§ 1. določa, da mora v ta namen v vsaki občini, kjer se goji poljedelstvo, župan nemudoma sestaviti žetveno komisijo. Služba členov te komisije je častna in se je ne sme odkloniti.

§ 2. pravi med drugim, da ima žetvena komisija skrbeti za to, da se delo žetve in obdelovanje polja izvrši pravočasno in primerno.

Glasom § 4. so vse v občini navzoče osebe moškega in ženskega spola obvezane, da na ukaz komisije vrše delo žetve in obdelovanja polja v občini. Od te dolžnosti so odvezani:

1. Osebe, ki stoje v javni službi, duhovniki, zdravniki, živinozdravniki, lekarnarji, babice in osebe, ki so zaposlene pri strežbi bolnikov.

2. Tiste osebe, ki radi svojega zdravstvenega stanja niso sposobne za poljedelska dela, ki prihajajo v poštev.

3. Samostojni poljedelci in njih služabniki, v kolikor so na lastnem gospodarstvu zaposleni na delu iste vrste.

4. Lastniki gospodarskih, obrtnih in drugih obratov in njihovi nameščenci, v kolikor so neizogibno potrebni za vzdrževanje obrata.

5. Lastniki in uslužbenci tistih podjetij, ki so na podlagi § 1 cesarske naredbe z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 155 proglašena kot državno varovana.

Po § 7 je naloga komisije, da v slučaju potrebe skrbi za to, da se pritegnejo zunanje delavne moči in da v ta namen čim prej stopijo s posredovalnicami za delo, s komisijami za oskrbovanje služeče mladine, z vodstvi zavetišč, s predstojništvii obrtnih za drug itd.

§ 9. določa: Proti sklepom žetvene komisije ni nobene pritožbe. Politična okrajna oblast vrši nadzorovalno pravico nad izvajanjem te naredbe in more torej posebno odredbe župana in komisije izpreminjati ali razveljavljati.

Glasom § 10 kaznuje politična okrajna oblast neizpolnjevanje določb te naredbe po ministerijalni naredbi od 30. septembra 1857, drž. zak. št. 198.

Resen opomin vlagateljem.

C. kr. deželno predsedstvo v Celovcu nam je doposlalo sledeč vladni razglas, da ga objavimo.

Vlada, kakor tudi hranilnice so z opetovanimi razglasi dale prebivalstvu zagotovilo, da v hranilnicah naloženi denar ni na noben način izpostavljen nevarnosti, da bi se izgubil.

V obče je prebivalstvo z vzorno prevdarnostjo ostalo popolnoma mirno ter spoznalo v sedanjih razmerah za popolnoma potrebno in koristno naredbo, da se namreč omeji izplačevanje vlog, kakor so to hranilnice smatrale za potrebno. V posameznih okrajih pa baje vlagatelji zahtevajo od hranilnic večja izplačila. Vsled tega popolnoma neosnovanega in pri tem lahko vznemirljivega navala vlagateljev smatra notranje ministrstvo za potrebno, zopet objaviti, da varnost vlog v hranilnicah kakor tudi pri drugih uglednih denarnih zavodih ni nikakor v nevarnosti. Seveda se more denar le polagoma dobiti, ker vsled vpoklicanja k vojnim dajatvam zelo primanjkuje potrebnih uradnikov in ker mimogrede tudi drugi tehnični, posebno prometnotehnični povodi (omejitev železniškega in poštnege prometa) zelo otežkočujejo hranilnicam, da ne morejo popolnoma in takoj zadoščevati nujnim zahtevam vlagateljev. Skrb vseh in torej tudi hranilnic mora samoobsebi biti, preskrbeti z zadostnimi gotovimi sredstvi, predvsem one, ki so vpoklicani k vojaškim dajatvam. Kakor hitro se bo zadostilo tej hitri in najnujnejši potrebi, je premagana največja napetost. Potem pa ne bo nobenih posebnih težkoč več za izplačevanje, ki se bo zahtevalo vsled resničnih potreb in ki se bo polagoma vršilo.

V teh resnih časih bo gotovo vse prebivalstvo naše monarhije pokazalo svojo ljubezen do domovine in svoj visoki čut solidarnosti, in sicer predvsem s tem, da ne po nepotrebnem in prenačoma zahtevajo, da se ravno zdaj mobilizirajo plačilna sredstva, ki so na razpolaganje. Taka prenačena zahteva otežkočuje, da se končno posreči fi-

nancierna mobilizacija, ki tvori en del, in sicer ne nebitven del vojaške mobilizacije.

Vsled tega bi bilo nepatriotično, če bi kdo čez svojo potrebo dvigal svoj denar, ki itak ni v nevarnosti, pod pretvezo, da ga spravi v varnost, ter ga s tem odtegoval onim, ki morajo svoje življenje tvegati za domovino, torej tudi zanj. Nihče, ki ima kaj čuta skupnosti, ne bo dopustil, da bi šli njegovi sodržavljani popolnoma brez sredstev v vojno, dočim leži njemu doma popolnoma brezkoristno preveč gotovine iz popolnoma neopravičene in egoistične strahopetnosti! Oni, ki je oproščen vojne dajatve, bo imel še dovolj časa in prilike, da dobi potrebni denar v slučaju potrebe. Kdor se obzirno in pametno vzdrži dviganja hranilnih vlog, vrši pač le najmanjšo pripomoč, ki jo mora vršiti pri vojnih pripravah vsak posameznik, ki ostane doma.

Vlada more le opetovano zagotavljati, da varnost vlog vsled vojne, kakor tudi vsled moratorija nikakor ni v nevarnosti in pozivlja vse, da opuste v sedanjih razmerah v popolnoma zaupanju v naše predobro izkušene denarne zavode vsak strah in da ne zahtevajo nezmiselno izplačila svojih, ne brezpogojno potrebnih prihrankov, ker bi to splošnosti le škodovalo.

Sveta vojska.

Vojaki — treznost!

»Slovenec« od 6. t. m. poroča:

Slovenska protialkoholna zveza »Sveta vojska« je izdala na željo vojaških krogov samih sledeče lepake in jih dala nabiti po ulicah:

VOJAKI!

Varujte se upijanljivih pijač, posebno ostudnega žganja!

Alkoholna pijača ne daje prave tolažbe, ne trajnega poguma, ne resnične moči.

Zgodovina vojskâ dokazuje, da zmagujejo vedno le trezni; pijači vdani so pa tepeni.

Na bojišču bo žeja in trud; pijača dela vročino in pijače vajeni jo bodo težje prenašali in hitreje omagali.

Že te dni seje v Ljubljani primerilo več žalostnih nesreč vsled pijanosti.

En sam pijan mož lahko povzroči velikansko nesrečo sebi in tisočerim drugim.

Nemški cesar je ob mobilizaciji prepovedal vsako kapljo alkohola po kolodvorskih restavracijah in vse darove vojakom v obliki alkohola.

Vojaki, bodite junaki tudi nasproti temu notranjemu prikritemu sovražniku, da boste porazili vnanjega! Ne dajte se zapeljati od nikogar!

Pijanost je sramota za junaka; treznost njegov ponos.

Boj alkoholu! Treznim zmagal!

Protialkoholna zveza »Sveta vojska« v Ljubljani.

Najnovejše vesti.

NAGLI SOD. — NEUSPEHI RUSOV. — 700 FRANCOZOV VJETIH. — PRI MÜHLHAUSENU NEMCI PREMAGALI 3 FRANCOŠKE DIVIZIJE. — NEMCI ZASLEDUJEJO PRI MÜHLHAUSENU PREMAGANEGA SOVRAŽNIKA. — FRANCIJA PRETRGALA DIPLOMATIČNE ZVEZE Z AVSTRIJO. — NAŠ POSLANIK V RIMU OBOLEL IN ODPOTUJE.

Nagli sod v okrožju III. armadnega zbora.

Gradec, 10. avgusta. Dogodek včerajšnjega dne je proglašenje naglega sode v kronovinah Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko, pokneženi grofiji Gorica in Gradiščansko. Nagli sod se je razglasil z lepaki in je vzbudil največjo pozornost. Na stotine oseb je stalo ob cestnih vogalih in čitalo razglas, ki slove:

Pristojni poveljnik divizijskega sodišča v Gradcu je z odredbo dne 7. avgusta 1914, predsedstvena številka 8349, v zmislu § 434. postave z dne 5. julija 1912, državnega zakona št. 131 o vojaškem kazenskem redu za deželno brambo odredil

nagli sod

radi hudodelstva zapeljavanja ali pomoči pri kršitvi zaprisežene vojaške dolžnosti za

vojaško teritorialno ozemlje Gradec, namreč kronovine Štajersko, Koroško, Kranjsko, Primorsko s pokneženo grofijo Gorica in Gradiščanska.

Vsakdo se resno svari izvesti tak zločin, ker bo vsakdo, ki bo od zdaj naprej zakrivil to hudodelstvo, sojen po naglem sodu in bo kaznovan s smrtjo tako, da bo ustreljen.

Po odloku skupnega ministrstva z dne 25. julija 1914 državnega zakonika št. 164, se tiste civilne osebe, ki zagreše označeno kaznjivo dejanje proti vojni sili države, podrede vojnemu kazenskemu sodstvu.

× × ×

Po naglem sodu je kaznovan ne samo vsak vojak, ampak tudi vsak civilist, ki bi nagovarjal vojaka ali pa orožnika k veleizdajstvu, uporu, k dezertaciji ali k drugim takim zločinom. Zgodi se lahko, da pride pred nagli sod tudi vsak, ki bi nagovarjal vojaško stražo k prekršitvi vojaških predpisov in ukazov. Po vojnem pravu je namreč prekršitev še takega majhnega vojaškega predpisa za vojaško stražo vojaški zločin.

Kot osebe, ki stoje v vojaški zapriseženi službi, pa niso mišljeni samo vojaki, ampak tudi vsi delavci in uslužbenci v obratih, ki stoje pod vojaško komando, kakor na primer delavci v rudnikih, pekarnah, železnicah, v delavnicah, kjer se izdeluje vojna oprema itd. Kdor vojaka k dezertaciji nagovarja ali mu pri tem pomaga, zapade smrti brez odloga. Zadostovalo bi, ako bi vojaku ali uslužbencu, ki je po prisegi obvezan služiti v vojne namene, preskrbel uniformo ali celo posamezne dele uniforme. Ravno tako zapade naglemu sodu, kdor bi delavcu v vojni službi pomagal pri begu od tega dela in tega kraja. Takih in podobnih slučajev se našteje lahko veliko.

Umljivo je, da bodo oblasti in nagli sod upoštevale predvsem hudobni namen in pa težke slučaje omenjenih zločinov, ki bi znali v resnici veliko škodo povzročiti. Ali postava se zelo strogo izvaja in tolmači, zato je največja previdnost na mestu.

Proti razsodbi naglega sode ni nobene pritožbe in sodba se takoj izvrši. Kakor rečeno, se nagli sod ne razteza samo na vojake, ampak na vse civiliste. Zato je na mestu največja previdnost v govorjenju in v dejanju, ker se lahko zgodi, da je vsak, ki se pregreši na omenjeni način, če tudi nima hudobnega namena, sojen po naglem sodu in v treh urah ustreljen.

× × ×

Uspehi nemških čet v Rusiji.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Wolffov biro poroča: Zelezniška proga Sosnowice—Čenstohov je zopet popravljena. Nemške čete so zaplenile mnogo ruskih vojaških potrebščin in velike zaloge premoga. Tudi most pri Granici je zopet popravljen.

Ponesrečeni ruski dreadnought »Andrej Pervozvani«.

Ruska vojna ladja »Andrej Pervozvani«, ki je, kakor smo včeraj poročali, nasedla, je peta ruska najmočnejša vojna ladja. V morje so jo izpustili leta 1906. Ima 17 tisoč 400 ton, 17.600 konjskih sil, njena posadka šteje 1000 mož. »Andrej Pervozvani« je dolg 140 m, oborožen s 4 oklopnimi stolpi, 14 velikimi, 12 srednjimi, s 14 malimi topovi in s tremi cevmi, skozi katere se izpuščajo torpedi v morje. Parnik vozi na uro z brzino 18 morskih milj. Dreadnoughti, ki jih gradi Rusija za svoje baltiško brodogradništvo, še niso dograjeni.

Rusi ob svojem umikanju izpustili vse jetnike.

Krakov, 9. avgusta. »Nova Reforma« poroča iz Čenstohova: Preden so ruske oblasti zapustile mesto, so tako v Čenstohovu kakor v drugih mestih odprli vse ječe. Iz največje kaznilnice na Ruskem Poljskem v Petrikavu so izpustili med drugim tudi znanega Maszocha. Izpuščeni so vsi znani morilci in roparji.

Ruska tartarska poročila.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) Značilno za laži, ki jih razširja rusko časopisje, da dela razpoloženje za vojsko, je poročilo lista »Kiewer Nachrichten«, ki se upa trditi,

da je v Lvovu revolucija. Neka brzojavka »Utro Rossije« pa celo trdi, da so zasedli Rusi Krakov. Ob sedanji cenzuri in ker je Rusija popolnoma od inozemstva zaprta, se ni čuditi, da tem lažem rusko kmečko prebivalstvo veruje. Prebivalstvo na Ruskem Poljskem je pa o pravem stanju poučeno in ne veruje tartarskim poročilom ruskih listov.

Kozaški vojni begunci.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) »Dilo« poroča iz Černovic: Dne 3. t. m. je prijezdila semkaj stotnja donskih kozakov v popolni vojni upravi. Begunci pripovedujejo, da se v vseh obmejnih krajih povsod širijo revolucionarni protiruski oklici. Ob celi obmejni črti dohajajo vsak dan posamezni ruski vojaki-begunci, a tudi cele skupine.

Vsi rusinski poslanci se vrnili v svoje volilne okraje.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) Poslanec Kost Lewicki poziva v »Dilu« vse rusinske državne in bivše deželne poslance, da naj takoj odpotujejo v svoje volilne okraje, kjer je njih navzočnost v interesu patrijotičnega stališča vsega rusinskega prebivalstva neobhodno potrebna.

Rusko meščanstvo ni za vojsko.

Černovice, 11. avgusta. (Koresp. urad.) »Allgemeine Zeitung« v Černovicah prinaša dopis nekega profesorja iz Černovic, ki je po čudovitih potih prišel iz Odese. V Odesi je bil do 6. avgusta. V mestu ni za vojsko nobenega navdušenja, le nekaj mladih ljudi je s pomočjo policije priredilo demonstracijo. Vesti o prodiranju nemških čet na Rusko - Poljsko je vzela inteligenca na znanje z obžalovanjem, da bosta Nemčija in Avstrija samo Poljake oprostili ruskega jarma, ne pa ostalih Rusov. Rusi bodo blagoslovili dan, ko jih bo Avstrija rešila neznoznega jarma. Ruski listi prinašajo lažnjive vesti o junaštvih kozakov. Kozaki okoli Dona, Tereka in Urala so mobilizacijo sprejeli zelo mrzlo. Načrt Rusije, da bodo kozaki kot avantgarda vpadli v Nemčijo in Avstrijo, je izjalovljen.

Hladnost ruskih rezervistov.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Peterburški dopisnik piše »Kölnische Zeitung« o ruskih rezervistih. Ruski rezervisti korakajo k svojim polkom poparjeni in hladni. Med ruski rezervisti je še manj navdušenja kakor leta 1904 v vojski z Japonsko. Ruski popi bodo brezdvomno vojaštvo versko fanatizirali, ali prvi porazi bodo zopet vojaštvo deprimirali.

Ruski poljedelski minister proti vojni.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Peterburški dopisnik lista »Kölnische Zeitung« poroča sledeče: Poljedelski minister Krivošin je ves čas ostro nastopal proti vojni politiki v Rusiji in se v tozadevni seji, v kateri je padla odločitev za vojsko, z veliko energijo postavil proti vojski. Utemeljeval je svoje stališče s tem, da bo vsled vojske velikansko delo agrarnih organizacij popolnoma uničeno in da se bodo fundamenti države omajali.

Ponesrečeni ruski poizkus pridobiti Poljake zase.

Lvov, 9. avgusta. (Zasebno.) »Dzennik Polskie« beleži vesti, ki so jih pripovedovale iz Varšave v Lvov došle osebe. Ruska vlada je izdala ukaz, ki obnavlja na Ruskem Poljskem ustavo iz leta 1815., jim podeljuje popolno samoupravo, lastno armado in upravo. V Varšavi ni ukaz niti najmanje vplival. Poljaki izjavljajo, da ukaz ne ostane del časa v veljavi, kakor dokler bo trajala vojska, po vojski bodo pa po stari navadi Poljake zatirali. Car je le prevečkrat že dokazal Poljakom, da ni verovati ne njegovim besedam in ne njegovim prisegam, kar se je pokazalo tudi s slovesno proglašeno ustavo leta 1905.

× × ×

Poraz Francozov v Lotaringiji.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Ena naprej prodirajoča mešana brigada 15. armadnega zbora je bila od naših čet pri Lagarde v Lotaringiji napadena. Sovražnik se je umaknil z velikimi izgubami v gozd Bareixroy pri Luneville nazaj čez mejo. Nemci so zaplenili eno za-

stavo, dve bateriji, štiri strelne puške in vjeli 700 vjetnikov, med njimi enega generala.

Nemška zmaga pri Mühlhausnu.

Berolin, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Wolffov urad poroča: Zmaga pri Mühlhausnu se po številu vojakov in po pomenu da primerjati z bitko pri Würdu, je zato važna, ker je bil premagan sedmi vojni kor, elita francoske armade. Učinki nemških strelcov so bili sijajni.

Berolin, 11. avgusta. O boju pri Mühlhausnu je došla naslednja oficialna brzojavka: Od Belforta v Zgornjo Alzacijo udrele francoske čete — okoli tri divizije — so pri Mühlhausnu nemške čete vrgle iz utrjenih pozicij in jih popolnoma premagale. Naše čete zasledujejo sovražnika.

Demonstracije proti vojski v Parizu.

Kako je francosko ljudstvo malo navdušeno za vojsko, dokazuje poročilo nekega ogrskega inženirja, ki se je te dni vrnil iz Pariza v Budimpešto. Inženir pripoveduje, da so bili dne 1. avgusta v Parizu veliki poulični boji. Ljudstvo je demonstriralo proti vojski. Vojaštvo je ponovno streljalo na ljudstvo. Bilo je že več mrtvih in ranjenih. Omenjeni inženir je mogel Francijo zapustiti le v smeri proti Švici. Na nobenem francoskem kolodvoru ni mogel dobiti nobenih jedil, še celo vode in kruha ne.

Zaplenjen francoski letalni stroj.

Berolin, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Wolffov biro poroča iz Schneidemühle: V nedeljo so na tukajšnjem tovornem kolodvoru zaplenili več zabojev, v katerih je bil francoski letalni stroj, namenjen za Rusijo. Zaplenjene zaboje so odpravili v Poznanj.

× × ×

Diplomatične zveze s Francijo pretrgane.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Diplomatične zveze Avstro-Ogrske z republiko Francijo so pretrgane.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Francoska vlada je avstrijskemu poslaniku v Parizu, grofu Szecezen, izročila potne liste. Ravno tako je avstrijska vlada na zahtevo francoskega poslanika na Dunaju, Dumantia, temu izročila potne liste.

× × ×

NOVA VOJSKA.

Berolin, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Črnagora je napovedala vojsko Nemčiji.

Dunaj, 12. avgusta. (Koresp. urad.) Listi poročajo: Črnogorska vlada je Nemčiji napovedala vojsko in nemškemu poslaniku na Cetinju, Eckartu, izročila potne liste. Eckart je že zapustil Cetinje.

× × ×

KAJ JE NOVEGA NA BOJIŠČIH?

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) Na južnem bojišču se ni zgodilo ničesar novega. Prišlo je samo do brezpomembnih obmejnih prask. Na severu so skušale ruske kavalerijske patrolje vzhodno od Visle prodirati proti dotoku reke Visle, San. Bile so povsod odbite. Proti Brodyju so skušali prodirati trije ruski eskadroni s strelnimi puškami, ali so bili povsod nazaj vrženi čez mejo.

Blokada Črnogore.

Dunaj, 11. avgusta. (Koresp. urad.) C. in kr. linijski kapitan Anton Casa je včeraj, dne 10. avgusta, izdal sledečo izjavo: Podpisani c. in kr. linijski kapitan Anton Casa, poveljnik avstro-ogrškega brodogradništva v Črnogorskem vodovju, izjavljam z ozirom na vojno stanje, ki vlada med Avstro-Ogrsko in kraljevino Črnogoro, na podlagi pooblastila sledeče: 1. Dne 10. avgusta ob 12. uri opoldne se prične obstreljevanje obrežja kraljevine Črnogore z meni podrejenimi bojnimi močmi. 2. Ta blokada se razteza ob obrežju med stopinjami 32 in 41 severne širine, vstevši pristanišča, zalive, izlive rek, otoke, ki ležijo med označeno mejo. 3. Vsem ladjam, ki se nahajajo v blokiranem ozemlju in so last prijateljskih in nevtralnih držav, je dovoljen 24urni rok, da odplovejo. Proti vsem ladjam, ki bi hotele ovirati blokado, se bo postopalo v smislu mednarodnega pomorskega prava. — C. in kr. zuna-

nje ministrstvo je to izjavo notificiralo vsem na dunajskem dvoru poverjenim diplomatskim zastopnikom.

Črnogorci kršijo mednarodno pravo.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Cetinja, da so se takoj po razglasitvi mobilizacije Avstro-Ogrske razmere za pripadnike avstro-ogrske monarhije zelo poslabšale. Kralj Nikita je deloma izgubil vlado nad »množico«. Proti mednarodnemu pravu je bil zaplenjen avtomobil avstro-ogrskega poslaništva in članom poslaništva se je reklo, da se ne smejo voziti v Kotor. Tedaj so ti zastopniki naše države postali takorekoč napol vjetniki. Izgnali so vse Avstrijce in Ogre.

Srbija se bije sama sebe.

Sofija, 11. avgusta. (Kor. urad.) »Echange telegraphique Belgrade« objavlja naslednje poročilo srbskega korespondenčnega urada: Srbski uradni list z dne 5. avgusta objavlja v uradnem delu noto zunanjega ministrstva, s katero se razveljavljajo različne med Avstro-Ogrsko in Srbijo sklenjene pogodbe in konvencije.

Grki hlepe po srbskem ozemlju.

Sofija, 11. avgusta. Vlada je obveščena, da je v Solunu koncentriranih veliko grških vojakov, odkoder nameravajo pod pretvezo zasledovati četaše v Makedoniji, zasesti srbsko ozemlje. Makedonsko prebivalstvo je polno strahu in groze.

× × ×

Nov avstrijski poslanik v Berlinu.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« prinaša imenovanje princa Gotfrieda pl. Hohenlohe za poslanika v Berlinu.

Avstrijski cesar bivšemu poslaniku v Berlinu.

Dunaj, 12. avgusta. (Kor. urad.) »Wiener Zeitung« prinaša danes cesarsko pismo na grofa Szögyenya, v katerem mu izreka ob izstopu iz aktivne službe za njegovo patriotično, uspešno delo, njegovo delovanje v Berlinu, s katerim si je pridobil posebno zaupanje visokega zaveznika, najtoplejšo zahvalo in največje priznanje. Cesar mu obenem podeli veliki križ reda Sv. Štefana z briljanti.

× × ×

Resnica o Lüttichu.

Generalni kvartirni mojster v. Stein brzojavlja med drugim 10. t. m.: Francoska poročila so naše ljudstvo vznemirila. Glasom teh poročil naj bi bilo padlo pri Lüttichu 20.000 Nemcev, kljub temu pa da trdnjava še sploh ni v nemških rokah. Teatralična podelitev križa častne legije mestu Lüttich naj bi te navedbe še okrepila. Naše ljudstvo je lahko prepričano, da ne bomo niti zamolčali neuspehov, niti napihili uspehov. Povedali bomo resnico in imamo polno zaupanje v naše ljudstvo, ki bo nam bolj verjelo nego sovražniku, ki bi rad svetu njegov položaj čim najugodnejše naslikal. Mi moramo biti s svojimi obvestili zelo previdni in štedljivi, dokler bi z njimi lahko svetu izdali svoje načrte. Sedaj že lahko brez škode poročamo o Lüttichu. Vsak si potem lahko sam napravi svojo sodbo o poročilih, ki so jih Francozi razkričali v svet, češ da je padlo 20.000 mož. Mi smo imeli pred štirimi dnevi pred Lüttichom le majhne moči kajti tako drznega podjetja se ne more vnaprej izdati z zbiranjem nepotrebnih množic. Da smo kljub temu dosegli zaželjeni cilj, je zahvaliti dobri pripravi, hrabrosti naših čet, energičnemu vodstvu in božji pomoči. Pogum sovražnikov je bil zlomljen. Vsak izvedenec lahko presodi velikost tega čina — zavzetje Lütticha. Stoji brez primere v zgodovini. Ako bi naše ljudstvo zopet enkrat nepotrpežljivo čakalo na poročila, prosim, da se spomni na Lüttich. Vse ljudstvo se je enodušno zbralo pod svojim cesarjem v brambo proti številnim sovražnikom, tako da je vodstvo armade lahko prepričano, da se od njega ne bodo pričakovale nobene objave, ki bi njegove namere predčasno sovražniku odkrile in tako preprečile izvršitev njegove težke naloge.

Grozovitosti proti Nemcem v Belgiji.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Nemški bruseljski zastopnik, ki je v soboto s krog 11.000 Nemci zapustil Bruselj, je mogel ugotoviti, da padec Lütticha ta dan še ni bil znan v Belgiji. Sobotni večerni listi so pisali, da v vojnem ministrstvu ni nobenih dnevni novic, da pa položaj ni slab. Naš korespondent je poižvedoval pri Nemcih, ki so pribežali iz Antverpna in Bruslja, ter dognal, da je belgijsko prebivalstvo še bestialnejše postopalo z Nemci, nego se je izpočetka mislilo. Zato je naravnost ironija, da je belgijski vojni minister v petek sestavil poseben odbor, ki naj bi zbiral gradivo proti nemškim četam. Belgijski mob niti ženskam ni prizanašal. Z našimi veletrgovci v Antverpnu, katerim se ima luka predvsem zahvaliti za svoj procvit, se je ostudno ravnalo. Tudi nje so sumili, da so špijoni. Nocoj, 11. avgusta ima v Düsseldorf dopseti še en vlak z izseljenci iz Bruslja in Antverpna.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. urad.) Poročilo francoskih listov, da nemške čete v Belgiji izvršujejo grozovitosti, niso resnične, samoumevno pa je, da se nemški vojaki proti zahrbtnim napadom prebivalstva branijo. Res pa je, da je nemška armada od belgijskega prebivalstva doživela krutosti, ki smo jih doslej doživeli samo v boju s črnici. Belgijsko civilno prebivalstvo strelja na nemške vojake iz vsake hiše, iz vsakega grma, polno besnega sovraštva proti vsemu, kar je nemškega.

× × ×

Grofica Christalnigg ustreljena v avtomobilu.

Celovec, 10. avgusta. (Kor. urad.) Grofica Luci Christalnigg, rojena grofica Bellegarde, žena graščaka v Svincu, nadporočnika grofa Oskarja Christalnigga, se je peljala sinoči zvečer v avtomobilu čez Predil v Gorico kot odbornica »Rdečega križa«. Grofica, ki si je preskrbela za vožnjo dovoljenje deželne vlade, je bila v Bovcu na Goriškem ustreljena. Podrobnosti niso znane. Grofica je za »Rdeči križ« zelo delovala in je bila v celi deželi priljubljena. Poročilo o njeni žalostni smrti se je povsod z veliko žalostjo sprejelo.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. urad.) Grofica Christalnigg je bila v Bovcu ustreljena od vojaške straže, ker šofer ni ustavil avtomobila na klic straže.

O tej nesreči se še poroča, da je grofica vedno sama šofirala. Grofica avtomobila na klic straže ni ustavila, nakar je straža streljala. Padla sta dva strela, ki sta jo oba zadela v glavo. Bila je takoj mrtva. Grof Christalnigg, soproj nesrečne grofice ima obširna posestva na Koroškem in Goriškem. — Tudi vinarski nadzornik markije Obizzi v Gorici je bil na avtomobilu obstreljen, ker se ni takoj ustavil. Straže imajo stroga navodila; zato pozor!

Dnevne novice in dopisi.

Blagoslovljenje orožja. V navzočnosti mnogobrojnega občinstva se je dne 5. t. m. vršilo v Celovcu slovesno blagoslovljenje orožja huzarskega polka, kakor poroča »Kärntner Tagblatt«. Kot častni gost navzoči gospod deželni predsednik Nj. ekscelenca dr. Alfred baron pl. Fries-Skene je v nagovoru povdarjal, da bo zmaga v tej usiljeni nam vojni gotovo na strani pravice. Gospod deželni glavar Leopold baron pl. Aichelburg je želel polku srečo in blagoslov in končal s »hoch« klicem na cesarja! V ponedeljek, 10. t. m. je g. vojaški kurat Andrej Truppe slovesno blagoslovil orožje domačega 7. pešpolka.

Mirno kri! Pretečeni teden smo dobili od mnogih strani poročila, da se je nekaterim našim pristašem godila krivica s tem, da so se o njih širile razne izmišljene govornice. Prosim, da vsi ohranijo hladno kri in na nobeno morebitno izzivanje ne reagirajo. Če se komu godi krivica, naj si pravnim potom poišče pravice! V vojnem času je vsaka nepremišljena, četudi ne zlobno namenjena beseda, lahko usodepolna. V tako važnem času, ko nas kliče naša skupna avstrijska domovina, da izpolni vsak svojo patriotično dolžnost, vojak na bojnem polju, drugi pa doma vsak na svojem mestu,

naj izginejo vse politično - strankarske razlike, tudi vsi osebni prepiri, ampak pred očmi imejmo edino to, da smo vsi edinole sinovi in hčere matere Avstrije! Češka nam je dala zgled!

Nabiralni dan za Rdeči križ je bil v Celovcu v soboto, 8. t. m. in v nedeljo, 9. t. m. dopoldne. Občinstvo je z velikim veseljem nakupovalo trakove »Rdečega križa«. Uspeh je zelo velik.

Vojna pošta je bila otvorjena dne 4. t. m. **Razpisane šolske službe.** Razpisano je po eno šolsko mesto na ljudskih šolah v Globasnici, Zg. Libučah in Tinjah, žensko, definitivno ali provizorično; za vsako je znanje slovenščine potrebno.

Prosta vožnja na državnih železnicah za delavce, ki bodo pomagali pri žetvi. Izšla je ministerialna odredba, da dobe delavci, ki bodo pomagali pri žetvi, ako potujejo v skupinah iz kraja, kjer stanujejo, na kraj, kjer bodo pomagali, na državni železnici prosto vožnjo. Delavci morajo imeti tozadevne izkaznice, ki se morajo glasiti vsaj za pet oseb skupaj.

Dvekronski bankovci. Avstro-ogrska banka bo izdala dve kronski papirnate bankovce.

Naročnikom turških in drugih vrednostnih srečk! Na različna vprašanja odgovarjam, da se žrebanja in izplačila dobitkov, kateri so za vse slučaje trdno zavarovani, vrše nemoteno dalje, in da tedaj naročniki radi vojske v tem oziru niso in ne morejo biti prikrajšani. — Valentin Urbančič, Ljubljana.

Železna Kaplja. (Nov grob.) V ponedeljek, dne 27. m. m. zjutraj se je preselil veleugledni in povsod priljubljeni tukajšnji trgovec g. Matija Papp po dolgi mučni bolezni — v srečno večnost. Bil je mož dela in molitve, kakor je upravičeno naglašal domači g. župnik v srce segajočem poslovnem nagovoru, vselej zvest veri, domu in cesarju. Veliko ljudstva, med drugimi tudi veteranci, požarna bramba in sedem gg. duhovnikov ga je spremljalo k zadnjemu počitku. Naj počiva v miru!

Najstarejša eksportna
tvrdka ur, zlatnine in
srebrnine

F. ČUDEN

Ljubljana 228

Prešernova
ulica 1

pošlje brezplačno vsakemu svojemu

VELIKI CENIK.

Lastna tovarna ur v Švicl.

Letno se razpošlje več tisoč ur na vse strani sveta.

BOMBARDIRANJE V VOJNI.

Po mednarodnem pravu se smejo za časa vojne bombardirati samo utrjena mesta, vasi in stavbe.

Predno začne obstreljevanje, mora poveljnik poižkusiti vse, kar je v njegovih močeh, da obvesti mestno poglavarstvo. Pri obstreljevanju je paziti na to, da se po možnosti prizanaša stavbam, ki so namenjene bogoslužju, umetnosti, znanosti in dobroti, potem bolnišnicam in pa shrambam za ranjence, izvzemši, ako se porablja za take stavbe za vojne namene. Dolžnost prebivalcev obleganih mest pa je, da zaznamujejo take stavbe z vidnimi znamenji, katere je treba prej naznaniti onim, ki oblegajo.

Življenska sila je kisik, kojega naša pljuča ne prestando iz vzdahnjenega zraka izločujejo in privajajo telesu. To važno delo pljuč moramo pospeševati, in sicer na ta način, da si ohranimo prsa zdrava in močna. Pri prehlajenjih, bolečinah v prsih, bodanju v hrbtu in v plečih, pomanjkanjem sapa itd. naj bi se vedno z drgnjenjem s Fellerjevim bolečine lajšajočim rastlinskim esenčnim fluidom z znamko »Elza-fluid« odpomoglo in tako olajšalo prsi. 12 steklenic tega priljubljenega domačega zdravila pošlje franko za 5 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 67 (Hrvaško), kjer se lahko naroče tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko »Elza kroglice«, 6 škatljic za 4 krone franko.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Izjava.

Podpisana Helena Nutschnig obžalujem, da sem, zapeljana po sovraštva polnih obrekovanjih, brez povoda dolžila župnika podklosterskega, da je kriv vojske, prekleujem vse, prosim gosp. župnika javno za odpuščanje in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Podkloster, 6. avgusta 1914.

Helena Nutschnig l. r.

Loterijske številke:

Gradec, 5. avgusta 1914: 5, 84, 20, 60, 15.
Brno, 5. avgusta 1914: 26, 36, 61, 74, 71.
Linc, 8. avgusta 1914: 36, 77, 23, 58, 49.

Tržne cene v Celovcu

6. avgusta 1914 po uradnem razglasu:

Blago	100 kg		80 litrov (biren)	
	od	do	K	v
	K	v	K	v
Pšenica	26	82	28	64
Rž	22	48	24	13
Ječmen	—	—	—	—
Ajda	—	—	—	—
Oves	19	—	20	73
Proso	—	—	—	—
Pšeno	—	—	35	14
Turščica	—	—	—	22
Leča	—	—	35	—
Fižola, rdeča	—	—	—	—
Repica (krompir)	8	—	9	20
Deteljno seme	—	—	—	3
Seno, sladko	7	—	8	—
„ kislo	6	—	7	—
Slama	6	—	7	50
Zelnate glave po 100 kos.	—	—	—	—
Repa, ena vreča	—	—	—	—
Mleko, 1 liter	—	24	—	28
Smetana, 1 „	—	80	1	20
Maslo (goveje)	2	80	3	20
Sur. maslo (putar), 1 „	2	60	4	—
Slanina (špeh), pov. 1 „	2	10	2	40
„ sur. 1 „	1	90	2	30
Svinjska mast	2	20	2	40
Jajca, 1 par	—	16	—	20
Piščeta, 1 par	2	80	3	60
Race	—	—	—	—
Kopuni, 1 par	—	—	—	—
30 cm drva, trda, 1 m ²	3	—	3	60
30 „ „ mehka, 1 „	2	80	3	30

Zivina	Počrez	100 kilogr.				Prignalo	Prodalo
		živa		zaklana			
		od	do	od	do		
v kronah							
Konji	—	—	—	—	—	—	
Biki	460	—	—	—	1	1	
Voli, pitani	500	—	94	—	6	4	
„ za vožnjo	340	460	—	—	16	12	
Junci	220	400	—	—	7	5	
Krave	210	462	72	76	50	26	
Telice	280	—	—	—	1	1	
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—	
Praseta, plemena	26	60	—	—	70	54	
Ovce	—	—	—	—	—	—	
Koze	—	—	—	—	—	—	

Kupujte pri tvrdkah, ki in-
serirajo v „Miru“!

ORGLE

še prav dobre za kako podružno cerkev,
se takoj po ceni prodajo. Več pove cer-
kveno predstojništvo v Skočidolu, pošta
Podravlje (Föderlach), Koroško.

Lepa kmetija

tik farne cerkve in trirazredne šole s približno 30 orali
zemljišča in dvema lepima sadnima vrtoma, vse v
ravni legi, se z živim in mrtvim pohištvom pod zelo
ugodnimi pogoji takoj prodaja. — Pojasnila daje Jernej
Pihler v Skočidolu, pošta Podravlje (Föderlach), Kor.

JANEZ PICHLER

klobučar v Celovcu
Wienergasse št. 4

priporoča svojo veliko
izbiro

moških in ženskih klobukov v vseh kakovostih in barvah po niz-
kih cenah. Dobra, realna postrežba.

Absolutno zajamčeno

pristno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi na Kranjskem oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega ordinariata pristna
bela mašna vina, letnik 1912 po 56—60 K, letnik 1913
po 40—45 K, postavljeno kolodvor Ajdovščina. Sortirano
vino rizling po 60 K, beli burgundec po 70 K, „Zeleno“
po 80 K. — V zalogi je tudi tropinsko žganje liter po
K 2.30. — Kleti nadzoruje vipavski dekan. — Sprejmejo
se zanesljivi zastopniki za razprodajo.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Ganglional-čaj.

Ta čaj miri živce, odpravlja bolečine,
tvori kri, zabranjuje krče, prinaša spanje,
pospešuje telesno moč in poživlja ter
pospešuje prebavo.

Proti vpošiljavi 3 K se dobiva ta čaj franco pri
c. in kr. dvornem dobavitelju
Mr. Julij Billner, lekarnarju v Reichenau, Nižje
Navodilo v štirinajstih jezikih.

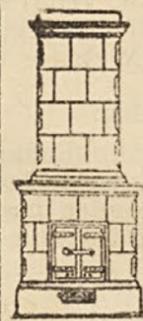
Prva južnoštajerska vi- narska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča za-
jamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljšee
kakovosti po zelo nizkih cenah.

Čisto posebno pa še opozarja na sortimentna fina
vina v buteljkah.

Zahtevajte cenike! Prepričajte se s poskušnjo!
Obiščite naše kleti!

Gostilničarji! Ogibljite se brezvestnih tujih agentov,
ogrskih in laških vinotročev in naročajte vino pri doma-
čem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

J. WIESAUER

lončar v Celovcu
Živinski trg št. 9

priporoča pečl, štedilnike, stenske
obklade, kuhinjske posode.

Točna izvršitev vsakovrstne poprave.

Sirap s sidrom Sarsaparillae

compos.

Zdravilo za čiščenje krvi. Steklenica K 3.60 in 7.50.

LINIMENT S SIDROM capsici compos.

Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom

Bolečine odpravljajoče mazilo!

pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. itd. —
Steklenica K — 80, 1.40 in 2.—.

ŽVEPLENO MAZILO S SIDROM

lajša srbenje pri lišajih itd. — Lonček K 1.—

Dobiva se skoro v vseh lekarnah ali naravnost v
Dr. Richterjevi lekarni „Pri zlatem levu“

Praga I, Elizabetina cesta 5.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Razlaganje cerkvenega leta (Slovenski Goffine).

Priredil msgr. Valentin Podgorc.

Mehko vez. K 4.—, za družnike K 3.—,
po pošti 40 vinarjev več. — Trdo vez.
K 5.40, za družnike K 4.—, po pošti
40 vinarjev več.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in
opremi, dobro blago in poceni.
Plašči za cerkvenka in ministrante,
ovratni plašči in štole zelo ceno.

Šmizete v različnih oblikah od 1 K
naprej. — Komplet z ovrat-
nim trakom od K 2.— do K 2.80,
kakršen je izdelek.

Bireti v vsakršni obsežnosti po K 3.80,
K 4.—, K 4.80.

Rožaste svetilke za večno luč za paten-
tovani steni.

Prosimo, da poizkusite, in prepričani smo, da
boste stalen odjemalec

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine
Jožefovega društva v Celovcu.

Vse blago iz prekuhane, kisline prosta in
neobteženo svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitvenki, cerkvene muzikaje,
tudi Hladnikove.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavica K 8,000.000.

Rezervni fondii okroglo K 1,000.000.—.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 1/2 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davki
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu,
Sarajevu, Gorici in Celju.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

po dogovoru od 4 1/2 % naprej.